

Piotrków
Trybunalski

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
DLA MIASTA PIOTRKOWA TRYBUNALSKIEGO
NA LATA 2021 - 2030**

Spis treści

Wstęp	s. 3
Prezentacja działań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim	s. 4
Dotychczasowe działania poszczególnych instytucji wchodzących w skład zespołu interdyscyplinarnego	s. 9
Skala zjawiska przemocy domowej na terenie miasta Piotrków Trybunalski	s. 23
Zasady działania Programu	s. 32
Założenia Programu	s. 33
Podstawa prawna	s. 34
Analiza SWOT	s. 35
Cele i zadania Programu	s. 37
Przewidywane efekty realizacji Programu	s. 42
Realizatorzy Programu	s. 35
Finansowanie Programu	s. 43
Monitoring i ewaluacja	s. 43
Podsumowanie	s. 44

Wstęp

Problem przemocy w rodzinie dotyka wszystkie grupy społeczne. Może dotyczyć każdego człowieka bez względu na wiek, płeć, wykształcenie, czy status społeczny. Przemoc jest jednym z najbardziej destrukcyjnych zjawisk, którego efekty trwają przez długi czas i w sposób niekorzystny wpływają na losy człowieka. Przemoc powoduje skutki w wielu aspektach życia człowieka – rozpadają się więzi społeczne, pojawia się coraz więcej zachowań autodestrukcyjnych, związanych choćby z uzależnieniami.

Mając na uwadze powyższe został powołany Zarządzeniem nr 355 Prezydenta Miasta Piotrkowa Trybunalskiego z dnia 12.08.2011r. oraz Uchwałą Nr VIII/149/11 Rady Miasta Piotrkowa Trybunalskiego z dnia 27.04.2011r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania - **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim** (zwany dalej „Zespołem”). W skład Zespołu weszło 18 osób – przedstawiciele jednostek organizacji pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, organizacji pozarządowych.

Cele powołania Zespołu Interdyscyplinarnego to m.in.:

- opracowanie i realizacja działań określonych w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Piotrkowa Trybunalskiego;
- tworzenie podłoża rozwiązywania problemów społecznych, wykorzystując lokalne potencjały osobowe;
- integracja instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego.

Zespół działa na podstawie porozumień zawartych pomiędzy Prezydentem Miasta, a podmiotami właściwymi dla pozostałych członków Zespołu. Członkowie Zespołu wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych. Obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim, zwany dalej „Ośrodkiem”.

Prezentacja działań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim

Zespół Interdyscyplinarny rozpoczął swoją działalność od przygotowania członków do pracy poprzez zorganizowanie w dniu 17 października 2011 roku szkolenia na temat standardów i procedur niezbędnych przy tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Podczas szkolenia uczestnicy zostali ponadto zapoznani z głównymi zadaniami zespołów interdyscyplinarnych, jakimi są m.in.:

- integrowanie i koordynowanie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie;

Zespół realizując zadanie koordynacji działań w zakresie przeciwdziałania przemocy organizuje co najmniej raz na kwartał spotkania członków. Podczas spotkań omawiane są sprawy bieżące dotyczące pracy Zespołu i realizacji planu działań. Przedstawiane są działania i zadania realizowane przez poszczególne instytucje wchodzące w skład Zespołu Interdyscyplinarnego, a ponadto uczestnicy spotkań przedstawiają propozycje kolejnych działań do realizacji.

Kolejnym zadaniem Zespołu jest rozpowszechnianie informacji o instytucjach i możliwościach udzielania pomocy osobom z problemem przemocy. W tym celu:

- przeprowadzono spotkanie z dyrektorami piotrkowskich szkół (2011 r.);
- rozpowszechniono informacje na temat działań Zespołu na terenie wszystkich kościołów w Piotrkowie Trybunalskim (2011 r.);
- opracowano i rozpowszechniono ulotki i plakaty wśród społeczności lokalnej (2012 r.);
- przekazano informacje dotyczące Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów

formularzy „Niebieska Karta” do publicznych i niepublicznych placówek zdrowia z terenu miasta Piotrkowa Trybunalskiego oraz do Narodowego Funduszu Zdrowia, a także do wszystkich piotrkowskich szkół. (2011 r.);

- zorganizowano spotkanie studyjne, w którym uczestniczyło 10 osób - przedstawiciele zespołów interdyscyplinarnych z Łodzi, Tomaszowa Mazowieckiego i Piotrkowa Trybunalskiego (2012 r.);
- członkowie Zespołu wzięli udział w debacie społecznej „Prawne narzędzia wykorzystywane w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” zorganizowanej z inicjatywy Komendanta Miejskiego Policji w Piotrkowie Trybunalskim (2013 r.);
- przeprowadzono szkolenia dla dyrektorów szkół podstawowych i gimnazjalnych z terenu miasta Piotrkowa Trybunalskiego dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie w oparciu o rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” (2013 r.);
- przeprowadzono osobiste rozmowy z Kierownikami Poradni Niepublicznych: „PRIMED”, „Nasz Doktor”, „Arc Med.”, w trakcie których zapoznano przedstawicieli poradni z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 22 października 2010 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie i rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (2013 r.);
- zorganizowano szkolenia dla lekarzy i pracowników służby zdrowia dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie w oparciu o rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”. (2013 r.);
- zorganizowano szereg szkoleń dla członków grup roboczych w zakresie:
  - pomocy dziecku krzywdzonemu (2013 r.);
  - opracowania indywidualnego planu pomocy rodzinie (2013 r.);
  - sporządzania Indywidualnego Planu Pomocy i monitoringu w ramach procedury „Niebieskie Karty” (2014 r.);

- nowych związków psychoaktywnych („dopalacze”) - epidemiologia i działania wczesno-interwencyjne (2015 r.);
- dokumentowania prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” (2015 r.);
- regulacji prawnych dotyczących procedury „Niebieskiej Karty” (2016 r.);
- profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie w perspektywie Zespołu Interdyscyplinarnego (2017 r.);
- możliwości rozwiązań sytuacji trudnych i skomplikowanych w pracach grup roboczych (2017 r.);
- odebrania dziecka z rodziny w związku z przemocą w rodzinie (2017 r.);
- najnowszego orzecznictwa dotyczące uzależnień, rozporządzenia o ochronie danych – RODO (2018 r.);
- dialogu motywującego (2018r.)
- symptomów dziecka molestowanego (2018 r.);
- diagnozy rodziny jako skutecznego narzędzia w procesie pomocy rodzinie dotkniętej przemocą (2019 r.);
- analizy zjawiska przemocy seksualnej oraz zachowań o podłożu samobójczym u dzieci i młodzieży (2019 r.).

Bardzo ważnym zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie. W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach Zespół Interdyscyplinarny tworzy **grupy robocze**. Możliwość taką przewidziano w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie **Procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”**. W skład grupy roboczej zazwyczaj wchodzi pracownik socjalny, dzielnicowy, jeżeli w rodzinie są dzieci w wieku szkolnym - pedagog szkolny, jeśli zachodzi taka potrzeba – pracownik ochrony zdrowia, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kurator sądowy, asystent rodziny lub inny specjalista. Przedstawiciele grupy roboczej spotykają się zarówno z osobami doznającymi przemocy, jak i stosującymi przemoc. We współpracy z rodziną pracują nad zaplanowaniem i realizacją stosownej pomocy oraz jej monitoringiem.

Celem interwencji, która jest zawsze trudną i bolesną, ale czasem nieuniknioną formą działania, jest chronić życie i zdrowie osób krzywdzonych przemocą: fizyczną,

psychiczną lub seksualną. Podstawą prawną interwencji opartej o Niebieską Kartę jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy, (art. 9 d) i rozporządzenie wykonawcze.

Niebieska Karta jest instrumentem bardzo ważnym w procesie pomagania. Służy do dokumentowania przemocy w rodzinie i realizacji konkretnych działań pomocowych na rzecz rodziny.

Korzystając z niej umiejętnie, osoba ją sporządzająca może:

- **UJAWNIĆ PRZEMOC** - precyzyjnie opisać sytuację rodzinną osób (dorosłych i dzieci) doświadczających przemocy w ten sposób, że opis stanie się ważnym dokumentem służącym dalszym działaniom socjalnym i/lub prawnym. Osoba sporządzająca Niebieską Kartę może zaproponować konkretne działania, jakie jej zdaniem powinny być podjęte;
- **POTWIERDZIĆ PODEJRZENIA** - zainicjować złożony proces służący zweryfikowaniu podejrzeń, że istotnie, dochodzi do przemocy, a do współdziałania na tym etapie obligatoryjnie zaangażowane zostaną różne inne instytucje miejskie i służby;
- **CHRONIĆ POKRZYWDZONYCH**- spowodować podjęcie pierwszych działań ochronnych na rzecz osoby pokrzywdzonej, np. przekazania jej zestawu najważniejszych informacji nt. problemu i sposobów radzenia sobie (NK „B”), zorganizowania spotkania z grupą specjalistów (grupą roboczą), przygotowania indywidualnego planu pomocy.
- **PODJAĆ DZIAŁANIA WOBEC SPRAWCY** - doprowadzić do szybkiej interwencji wobec osoby, co do której zachodzi podejrzenie, że stosuje przemoc; osoba taka zostanie wezwana na spotkanie z grupą specjalistów, w celu wyjaśnienia sytuacji, weryfikacji informacji i prawdopodobnie otrzyma propozycję udziału w działaniach adekwatnych do stwierdzonych okoliczności, dalsze postępowanie tej osoby może podlegać monitorowaniu przez interdyscyplinarną grupę specjalistów.

Podejmowanie działań w kierunku rozwiązania problemu przemocy rozpoczyna się w momencie podejrzenia, że osoba została dotknięta przemocą w rodzinie - poprzez wypełnienie formularza Niebieskiej Karty „A”. Po wypełnieniu formularza osoba go wypełniająca przekazuje Niebieską Kartę A w ciągu 7 dni do Przewodniczącej Zespołu. Przewodnicząca przekazuje kartę do wyznaczonego pracownika Ośrodka,

wraz z decyzją o terminie i miejscu pierwszego spotkania grupy roboczej. Pracownik socjalny, do którego wpłynie Niebieska Karta, organizuje zebranie i przewodniczy powołanej grupie roboczej, w skład której wchodzi m.in. pracownik socjalny, dzielnicowy, osoba sporządzająca formularz „A” lub inna posiadająca wiedzę o zdarzeniu oraz przedstawiciele innych instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – w zależności od potrzeb. Grupa dokonuje diagnozy, opracowuje i realizuje plan pomocy indywidualnej rodzinie.

Na kolejne spotkanie grupy roboczej zaproszona zostaje osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, z którą wspólnie ustala się strategię pomocy. Każdy zgłoszony do Zespołu problem, poddawany jest głębokiej analizie, przez co członkowie grupy mogą określić jakiej pomocy potrzebuje dana osoba. Osoba doświadczająca przemocy zostaje poinstruowana, jakie kolejne kroki powinna lub może podjąć. Grupa robocza nie może za nikogo rozwiązać problemu, ale może być wsparciem przy jego eliminacji.

Kolejnym etapem pracy grupy roboczej jest wezwanie na spotkanie osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc. Włączenie w pracę grupy sprawcy przemocy ma na celu m.in. uświadomienie mu konsekwencji stosowanych czynów. Członkowie grupy roboczej starają się zmobilizować osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc do zmiany swojego zachowania, postępowania zgodnie z zasadami porządku prawnego i społecznego oraz do podjęcia działań powstrzymujących ją od stosowania przemocy.

O zakończeniu pracy w grupie roboczej nad daną rodziną decyduje Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego. Ponadto Przewodnicząca sprawuje nadzór nad prawidłowością postępowania w trakcie prac, ma możliwość monitorowania, dokonywania oceny przebiegu działań w ramach procedury, decydowania o dalszych zdarzeniach.

DOTYCHCZASOWE DZIAŁANIA POSZCZEGÓLNYCH INSTYTUCJI WCHODZĄCYCH W SKŁAD ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO

Areszt Śledczy

W Areszcie Śledczym w Piotrkowie Trybunalskim przebywają tymczasowo aresztowani pozostający do dyspozycji sądów i prokuratur okręgu piotrkowskiego oraz Sądu Rejonowego i Prokuratury Rejonowej w Pabianicach. Odbywają tutaj również karę pozbawienia wolności skazani mężczyźni skierowani do zakładu karnego typu zamkniętego dla recydywistów penitencjarnych oraz zakładu karnego typu półotwartego dla odbywających karę po raz pierwszy. Na terenie aresztu znajduje się też Oddział Terapeutyczny dla skazanych uzależnionych od alkoholu. Teoretyczna pojemność jednostki wynosi 699 miejsc. Pod Areszt Śledczy w Piotrkowie Trybunalskim podlegają również: Oddział Zewnętrzny w Goleszach (pojemność 71 osadzonych) oraz Ośrodek Tymczasowego Zakwaterowania Skazanych przy Ośrodku Szkolenia Służby Więziennej w Kulach Oddział Zamiejscowy w Sulejowie (pojemność 30 osadzonych).

Specjalistyczne oddziaływania penitencjarne wobec osadzonych w Areszcie Śledczym sprawców skazanych za przestępstwo znęcania się nad bliskimi koncentrują się wokół programu DULUTH. Oddziaływania takie prowadzone są od 2011 roku. W 2018 r. zrealizowano 4 edycje programu, które ukończyło ogółem 25 skazanych, w 2019 r. – 5 edycji programu – 31 skazanych ukończyło program, a w 2020 r. – odbyły się 4 edycje programu i 21 osób ukończyło program.

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Piotrkowie Trybunalskim (PPP) to publiczna placówka oświatowa udzielająca bezpłatnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom, młodzieży, oraz ich rodzicom, opiekunom prawnym oraz nauczycielom.

Działania PPP podejmowane na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- Organizacja spotkań dla nauczycieli „Niebieskie karty”;
- Pogadanki nt. „Bezpieczeństwo psychiczne i fizyczne dzieci i młodzieży”;
- Organizacja spotkań i pogadanek dla dzieci i młodzieży;

- Współpraca z pedagogami szkolnymi celem przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- Edukacja filmowa w ramach programu „Bezpieczne Miasto” – prelekcje przed emisją filmów;
- Realizowanie programu ukierunkowanego na rozwój umiejętności wychowawczych rodziców – „Szkola dla Rodziców”;
- Konsultacje dla dzieci z rodzin borykających się z problemem przemocy;
- Udział w szkoleniach organizowanych przez instytucje zewnętrzne, dotyczące problematyki przemocy;
- Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dzieci i ich rodzin.

Samodzielny Szpital Wojewódzki im. Mikołaja Kopernika

Samodzielny Szpital Wojewódzki im. Mikołaja Kopernika zapewnia opiekę zdrowotną mieszkańcom miasta i gminy Piotrków Trybunalski oraz powiatu piotrkowskiego.

Szpital posiada w swej strukturze 14 Oddziałów, Zakład Diagnostyki Obrazowej, Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej, Zakład Histopatologii, Dział Pomocy Doraźnej (ratownictwo medyczne i transport sanitarny), Dział Rehabilitacji, Przychodnie Specjalistyczne, Blok Operacyjny, Aptekę, Kancelarię Szpitala.

W listopadzie 2011 r. zostało opracowane i wprowadzone do stosowania Zarządzenie Dyrektora Samodzielnego Szpitala Wojewódzkiego w sprawie wprowadzenia do stosowania w szpitalu procedury „Niebieskie Karty” oraz formularzy „Niebieskie Karty –A i Niebieskie Karty- B”. Do stosowania powyższym zarządzeniem wprowadzono zaświadczenie lekarskie o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie.

Zarządzenie dostępne jest na stronie intranetowej szpitala, z umożliwieniem drukowania formularzy i zaświadczenia lekarskiego.

Po otrzymaniu plakatów o treści związanej z działaniem Zespołu Interdyscyplinarnego oraz ulotek z numerami kontaktowymi do instytucji działających w tym zakresie zostały one rozwieszane na tablicach informacyjnych w obrębie oddziałów szpitalnych i przychodni.

Powiatowe Centrum Matki i Dziecka w Piotrkowie Trybunalskim (PCMD) jest podmiotem leczniczym niebędącym przedsiębiorcą działającym w formie

samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej świadczącym usługi zdrowotne na wysokim poziomie wiedzy medycznej w leczeniu stacjonarnym oraz ambulatoryjnej opiece zdrowotnej. PCMD obejmuje szpital, podstawową opiekę zdrowotną (POZ) i poradnie specjalistyczne. Opieką pielęgniarską obejmowane są dzieci i młodzież uczęszczająca do szkół podstawowych i ponadpodstawowych. W ramach poradni specjalistycznych funkcjonują poradnia alergologiczna dla dzieci, diabetologiczna, endokrynologiczna dla dzieci, kardiologiczna, poradnia dla kobiet, laryngologiczna, medycyny pracy, medycyny szkolnej, neurologiczna, patologii noworodka, stomatologiczne, zakład rehabilitacji leczniczej.

Z chwilą powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i na mocy porozumienia o współpracy pomiędzy Prezydentem Miasta Piotrkowa Trybunalskiego, a Dyrektorem Powiatowego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Piotrkowie Trybunalskim do pracy w Zespole zostały oddelegowane dwie osoby. Aktualnie – oddelegowana jest jedna osoba. Pielęgniarki środowiskowe i pielęgniarki medycyny szkolnej zostały przeszkolone w zakresie wszczęcia procedury „Niebieska Karta” oraz zadań grup roboczych. W zależności od sytuacji i potrzeb uczestniczą w pracach grup roboczych. Dla pozostałego personelu medycznego (pielęgniarek i lekarzy PZOZ) również zorganizowano szkolenia dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Komenda Miejska Policji (KMP)

Jednym z głównych kierunków działania KMP w Piotrkowie Trybunalskim w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej było przełamywanie istniejących w społeczeństwie stereotypów dotyczących tej problematyki. Podczas interwencji i spotkań ze społeczeństwem uświadamiano obywateli o tym, że:

- przemoc w rodzinie nie jest sprawą prywatną,
- nie jest tak, że nikt nie powinien się w nią wtrącać,
- nie zdarza się ona jedynie wyjątkowo/przypadkowo,
- przyczyną nie jest wyłącznie alkohol,
- nie występuje wyłącznie w rodzinach niższych klas społecznych,
- akt przemocy nie jest jednorazowym incydem,
- Policja powinna interweniować w sprawach rodzinnych,
- ofiary przemocy w rodzinie nie powinny akceptować przemocy,

- przemoc domowa wyczerpuje znamiona przestępstw.

Niżej wymienione akcje swoim zakresem w całości lub w części obejmują problematykę przemocy jak również innych przestępczych zachowań ze strony człowieka:

1. Bezpieczne Ferie z Policją;
2. Bezpieczne wakacje;
3. Działania w ramach Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przemocą;
4. Działania w ramach Europejskiego Dnia przeciwko Handlowi Ludźmi;
5. Działania w ramach kampanii pod hasłem „16 Dni Przeciw Przemocy wobec Kobiet”;
6. Bezpieczna droga, bezpieczna ulica;
7. Bezpieczna droga do i ze szkoły.

W 2016 roku została uruchomiona aplikacja „Moja Komenda”, która umożliwia wyszukanie każdego dzielnicowego w Polsce. Aplikacja zawiera również dane teleadresowe wszystkich jednostek policji. Dzielnicowi to policjanci utrzymujący bezpośredni kontakt ze społecznościami lokalnymi swoich rejonów, rozpoznający ich potrzeby i oczekiwania w zakresie szeroko pojmowanego bezpieczeństwa, zarówno indywidualnego, jak i publicznego. Dzielnicowi diagnozują wspólnie z mieszkańcami lokalne problemy, ustalają ich przyczyny i pomagają w poszukiwaniu skutecznych sposobów ich rozwiązywania. Inicjując i organizując, niezbędne działania, angażują do tego zarówno instytucje publiczne, w tym samorządowe, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, jak i społeczności lokalne. Dzielnicowi to policjanci do których można zwrócić się o pomoc w granicach kompetencji Policji lub przekazać informacje dotyczące bezpieczeństwa. Mieszkańcy Piotrkowa Tryb. mają do dyspozycji 12 dzielnicowych. Mogą się do nich zwracać się również osoby doznające przemocy domowej. Dzielnicowi aktywnie działają w ramach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego pomagając rodzinom w których występuje problem przemocy.

Prokuratura Rejonowa

W ramach prowadzonych, nadzorowanych postępowań przygotowawczych o przestępstwa przeciwko przemocy w rodzinie Prokuratura Rejonowa w Piotrkowie Trybunalskim podejmuje działania na rzecz rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie poprzez:

- ✓ przekazywanie wyłączonych w części materiałów III Wydziałowi Rodzinnemu i Nieletnich Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. w celu rozważenia wydania zarządzeń opiekuńczych w przypadku ujawnienia przestępnego działania na szkodę małoletnich dzieci;
- ✓ wdrażanie w oparciu o materiał dowodowy postępowań przygotowawczych nowych spraw zarejestrowanych za sygnaturą „Pc” prowadzonych o przymusowe leczenie odwykowe;
- ✓ prowadzenie postępowań zainicjowanych przez osoby fizyczne o ustalenie, zaprzeczenia ojcostwa;
- ✓ przyłączanie się do toczących się przed Sądem Rejonowym w Piotrkowie Tryb. postępowań w sprawach o zaprzeczenie ojcostwa, o przysposobienie zagraniczne, o niektóre czyny karalne przewidziane treścią art. 51 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich;
- ✓ kontrolę i zaskarżanie orzeczeń Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim Wydziałów Karnych oraz III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich;
- ✓ przyjmowanie w ramach cotygodniowych „dyżurów” interesantów w celu udzielenia porad prawnych.

Pogotowie Opiekuńcze

Pogotowie Opiekuńcze realizuje zadania całodobowej, wielofunkcyjnej placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjno - socjalizacyjnego.

W ramach zapewnienia dostępności do różnorodnych form pomocy i opieki dzieciom przebywającym w placówce realizuje:

- podstawową opiekę lekarską i specjalistyczną w placówkach opieki zdrowotnej, zaopatrzenie w leki, okulary oraz udział w zajęciach fizykoterapeutycznych w Ośrodku SZANSA;
- naukę szkolną w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, w tym dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną oraz w formie nauczania

indywidualnego na terenie placówki; wyposażenie w podręczniki, artykuły i przybory szkolne;

- pomoc specjalistyczną: pedagogiczną, psychologiczną na terenie placówki oraz logopedyczną w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej;
- zajęcia korekcyjno – kompensacyjne i wyrównujące braki w wiadomościach szkolnych na terenie szkół i pogotowia oraz rewalidacyjne w SOS-W;
- zajęcia opiekuńcze i wychowawcze oraz indywidualną pracę z dzieckiem zgodnie z obowiązującym standardem;
- zajęcia sportowe, rekreacyjne, kulturalne, wycieczki autokarowe i rowerowe, wypoczynek letni i zimowy oraz zapewniono środki na udział dzieci w ofercie rekreacyjno – krajoznawczej i kulturalnej proponowanej przez macierzyste szkoły;
- współpracę z Uniwersytetem Jana Kochanowskiego w Kielcach Filia w Piotrkowie Trybunalskim, z którego wolontariusze pomagali wychowankom w odrabianiu lekcji i pokonywaniu trudności szkolnych.

Przygotowanie podopiecznych placówki do jej opuszczenia po osiągnięciu pełnoletniości i usamodzielnienia się osiągnane są poprzez.:

- właściwe warunki lokalowe, estetyczne i funkcjonalne urządzenie pokoi mieszkalnych dzieci w sposób zbliżony do warunków domowych;
- umożliwienie wychowankom wykonywania samodzielnie czynności z zakresu prowadzenia gospodarstwa domowego: sprzątanie, pranie, przygotowywanie niektórych posiłków w aneksach kuchennych;
- umożliwienie dysponowania środkami finansowymi w celu zakupów artykułów spożywczych na planowane zajęcia kulinarne oraz własnym „kieszonkowym”;
- umożliwienie załatwiania spraw urzędowych np.: związanych z otrzymaniem dokumentu tożsamości, założenia i korzystania z bankowego konta osobistego;
- zwiększenie odpowiedzialności wychowanków za siebie i innych członków grupy oraz powierzony sprzęt podczas wycieczek rowerowych, zajęć na krytej pływalni, lodowisku i poprzez to, stworzenie warunków do rozwoju ich samodzielności życiowej;
- działalność mieszkania usamodzielnienia, w którym mieszkanki, wykonują samodzielnie wszystkie czynności przypisane „prowadzeniu domu”.

Dom Dziecka

Dom Dziecka jest placówką opiekuńczo – wychowawczą typu socjalizacyjnego realizującą zadania z zakresu systemu pieczy zastępczej. Dom Dziecka zapewnia całodobową opiekę i wychowanie dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowywania przez rodziców, w szczególności :

- zaspokaja niezbędne potrzeby dziecka, w tym emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne, religijne;
- podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny;
- umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi;
- realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku;
- zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
- obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi;
- zapewnia dziecku korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych;
- przygotowuje dziecko do samodzielnego i odpowiedzialnego życia oraz pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki.

Placówka posiada 30 miejsc statutowych. W Domu Dziecka są umieszczane dzieci zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Placówka swoją opieką obejmuje dzieci od wieku noworodkowego do wieku wczesnoszkolnego, nie dłużej jednak niż do 10-go roku życia.

Do Domu Dziecka trafiają dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, w zdecydowanej większości nadużywających alkoholu, gdzie występowała przemoc, niezaradność życiowa i opiekuńczo – wychowawcza, a także zaburzenia psychiczne.

Formy pomocy realizowane w placówce:

- wysłuchanie, wsparcie, pomoc w rozwiązywaniu problemów dnia codziennego,
- poradnictwo w zakresie kształtowania właściwych postaw wychowawczych, poprawy relacji między członkami rodziny, wzmacnianie więzi z dzieckiem,
- praca indywidualna z osobami uzależnionymi od alkoholu; udzielanie informacji dotyczących: konsekwencji nadużywania alkoholu, ośrodków leczenia uzależnienia od alkoholu, ustalenie terminów podjęcia terapii, motywacji do podjęcia terapii,

- aktywizacja zawodowa: przekazywanie informacji dotyczących aktualnych ofert pracy, ofert szkoleniowych, kierowania do urzędów pracy celem zarejestrowania się, jako osoba bezrobotna, pomoc w napisaniu życiorysu, listu motywacyjnego,
- rozmowy indywidualne; w zakresie racjonalnego gospodarowania budżetem domowym, utrzymywania czystości w domu, przeprowadzenia remontu, dbania o higienę i zdrowy styl życia członków rodziny,
- indywidualna praca z dzieckiem (zajęcia korekcyjno – kompensacyjne, zajęcia terapeutyczne tj. logopedyczne, grafomotoryczne),
- praca z rodzinami (pedagogizacja, udzielanie wskazówek i porad dotyczących właściwej opieki, wychowania, rozwoju, odpowiedniego żywienia dzieci).

Referat Edukacji Urzędu Miasta prowadzi sprawy związane z edukacją oraz wychowaniem dzieci i młodzieży szkolnej. Nadzoruje prace wszystkich jednostek oświatowych prowadzonych przez miasto Piotrków Trybunalski. Do podstawowych zadań Referatu w zakresie edukacji należy m.in.:

- sprawowanie nadzoru nad działalnością szkół i placówek w zakresie finansowym, organizacji pracy i administracyjnym;
- prowadzenie spraw dotyczących tworzenia, lokalizacji, przekształcania i likwidacji szkół i placówek prowadzonych przez Miasto;
- prowadzenie ewidencji szkół niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych, szkół publicznych oraz szkół i placówek niepublicznych;
- ustalanie zasad dotowania placówek niepublicznych;
- prowadzenie spraw związanych z awansem zawodowym nauczycieli;
- kierowanie nieletnich do młodzieżowych ośrodków wychowawczych;
- zapewnienie odpowiedniej formy kształcenia specjalnego dzieciom zamieszkującym na terenie miasta, mającym orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego i na wnioski rodziców;
- sporządzanie sprawozdań w zakresie oświaty.

W latach 2018 – 2020 prowadzone były następujące działania:

- Organizacja kampanii edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie; rozpropagowanie ulotek, informatorów, broszur dotyczących zjawiska przemocy i agresji rodzinie.

- Popularyzowanie w środowisku szkolnym tematyki związanej z zapobieganiem i skutkami przemocy domowej.
- Utworzenie w szkołach tablic informacyjnych nt: gdzie szukać pomocy w przypadku przemocy w rodzinie.
- Warsztaty, pogadanki ze specjalistami w ramach profilaktyki antyprzemocowej
- Prowadzenie badań ankietowych w całym środowisku szkolnym na temat zjawiska przemocy w rodzinie, agresji rówieśniczej, monitorowania zjawiska przemocy.
- Pogadanki, spotkania, warsztaty dla uczniów, uświadomienie rodziców uczniów w zakresie wzrastającej przemocy i agresji domowej i społecznej.
- Szkolenia Rad Pedagogicznych nt; zjawiska przemocy i agresji ze wskazaniem procedur postępowania w przypadku wiedzy na temat przemocy w domu ucznia.
- Prowadzenie warsztatów na temat asertywności, poczucia własnej wartości, rozwiązywania konfliktów bez przemocy.
- Udział w szkoleniach i konferencjach. Podnoszenie kwalifikacji nauczycieli poprzez zdobywanie umiejętności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Monitorowanie funkcjonowania uczniów z rodzin objętych procedurą „NK” w okresie nauki zdalnej.
- Prowadzenie bieżącej obserwacji uczniów i ich zachowań, przygotowanie pisemnych informacji dotyczącej sytuacji dydaktycznej oraz wychowawczo - rodzinnej uczniów z rodzin objętych procedurą "NK".
- Udział w spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego dotyczących problematyki przemocy w rodzinie ucznia. Działanie w grupach roboczych z udziałem Policji, kuratorów, pedagogów, rodzin uczniów, gdzie występuje przemoc w rodzinie.
- Włączenie w szkole oddziaływań pomocowych kierowanych na wspieranie ucznia i jego rodziny wypracowanych przez zespół, objęcie ucznia w szkole pomocą psychologiczno – pedagogiczną.
- Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz pomocy ofiarom przemocy domowej.

- Udzielanie wsparcia uczniom i ich rodzinom. Włączanie uczniów i ich rodzin do specjalistycznych ośrodków i instytucji pomocowych w zakresie: pomocy medycznej, psychologicznej. Kierowanie uczniów i ich rodzin do udziału w programach edukacyjnych. Wspieranie emocjonalne dzieci i młodzieży uwikłanych w konflikty rówieśnicze (obserwacja, rozmowy, pomoc psychologiczna na bieżąco).

Schronisko dla osób bezdomnych prowadzone jest przez Stowarzyszenie Centrum Pomocy „Panaceum” z Radomska. Odbiorcami w/w placówki są bezdomni z przymusu bądź z wyboru, osoby zagrożone bezdomnością i inne, które z przyczyn niezależnych od siebie nie są w stanie samodzielnie zabezpieczyć podstawowych potrzeb życiowych.

Zakres świadczonej pomocy obejmuje:

- zapewnienie noclegu, wyżywienia, pomocy rzeczowej (odzież, obuwie, bielizna, środki higieny osobistej) stałym pensjonariuszom Schroniska – z prawem całodobowego korzystania z placówki. Ponadto zapewnienie opieki lekarskiej;
- w odniesieniu do osób z zewnątrz – pomoc doraźna w zakresie wyżywienia głównie w okresie jesienno – zimowym. Ponadto umożliwienie skorzystania z kąpieli w obiekcie Schroniska, zaopatrzenie w brakującą odzież i obuwie oraz środki higieniczne i sanitarne;
- realizacja działań aktywizujących, wspierających m.in. w uzyskaniu mieszkania i ewentualna pomoc w jego zagospodarowaniu, wyrobieniu dokumentów tożsamości, świadczeń rentowych lub socjalnych, rejestracji w PUP, kierowanie na leczenie;
- organizowanie pomocy doraźnej osobom znajdującym się w trudnych warunkach życiowych, ofiarom przemocy w rodzinie, dotkniętych ubóstwem;
- nowo przyjmowani pensjonariusze kierowani są w pierwszej kolejności na badania lekarskie w celu wykluczenia chorób zakaźnych. Poddawani są zabiegom higienicznym.

Placówka istnieje od 1997r. Schronisko działa przy ul. Wroniej 55. Placówka dysponuje 80 miejscami.

Głównym zadaniem **Straży Miejskiej** jest szeroko rozumiana ochrona porządku publicznego. Na bieżąco realizowane są zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy, przede wszystkim w miejscach publicznych. Pod bezpłatnym numerem

telefonu 986 mieszkańcy mogą uzyskać pomoc i poradę dotyczącą postępowania w przypadku zaistnienia lub doświadczenia faktu przemocy. Niemniej jednak podstawową formą realizacji zadania jest codzienna obecność funkcjonariuszy w miejscach o największym ryzyku zagrożenia wystąpienia negatywnych dla porządku i bezpieczeństwa zdarzeń, ze szczególnym uwzględnieniem miejsc przebywania młodzieży i osób w podeszłym wieku, tj szkół i placówek opiekuńczych.

Zgodnie z uchwałą Rady Miasta w sprawie programu zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli - strażnicy miejscy zapewniają bezpieczeństwo dzieciom w związku z organizowanymi imprezami rozrywkowymi przez placówki szkolne w godzinach popołudniowych i wieczornych.

Poza działaniami prewencyjnymi Straż Miejska współpracuje na bieżąco z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie, Policją oraz innymi placówkami działającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA) podlega Prezydentowi Miasta Piotrkowa Trybunalskiego. Komisja składa się z 3 zespołów:

- 1) zespół kontrolny, który głównie odpowiada za kontrolę punktów sprzedaży napojów alkoholowych; monitorowanie przestrzegania uchwał podjętych przez Radę Miasta dotyczących punktów sprzedaży alkoholu zgodnie z procedurą; przeprowadzenie wizji lokalnych sklepów lub lokalu, którego właściciel ubiega się o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych;
- 2) zespół profilaktyki, który zajmuje się m.in. prowadzeniem profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń – w tym świetlic środowiskowych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, realizacją ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj trzeźwy umysł”;
- 3) zespół motywujący, który odpowiada za prowadzenie rozmów z osobami, instytucjami, organizacjami, zgłaszającymi wnioski o leczenie, a także rozmów motywujących do leczenia z osobami uzależnionymi oraz za realizację działań zmierzających do zobowiązania do leczenia odwykowego, niesienie pomocy członkom rodzin z problemem alkoholowym;

Podejmowane działania przez MKRPA:

- Zespoły Motywujące MKRPA podczas rozmów z osobami uzależnionymi oraz członkami ich rodzin informowali o formach wsparcia dla rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie;
- Wspieranie działalności świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży oraz klubów wolontariatu;
- Organizacja wypoczynku letniego i zimowego, podczas którego realizowane były programy profilaktyczne, socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży;
- Kierowanie do sądu wniosków o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- Wspieranie działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej;
- Współpraca i wsparcie Stowarzyszenia Abstynenckiego, w którym realizowane były m.in. programy terapeutyczne i porady psychologiczne.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie

W celu zwiększenia efektywności pracy i jej usystematyzowania funkcjonują w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie procedury monitorowania i wspierania rodzin problemowych. Zgodnie z nimi pracownik socjalny w trakcie wywiadu środowiskowego ustala sytuację socjalno-bytową rodziny oraz diagnozuje problemy mające wpływ na sytuację rodziny. W przypadku stwierdzenia w rodzinie problemów opiekuńczo-wychowawczych podejmuje działania w celu podniesienia świadomości członków rodziny w zakresie występujących problemów, wskazuje możliwości rozwiązania oraz informuje o ewentualnych skutkach braku działań. Następnie ustala plan pracy z rodziną.

Pracownik socjalny podejmuje współpracę z innymi organizacjami i instytucjami (w tym w szczególności z pedagogiem szkolnym lub wychowawcą, pielęgniarką środowiskową), kieruje do instytucji pomocowych (m.in. świetlic środowiskowych, grup wsparcia, Ośrodka Interwencji Kryzysowej, MKRPA). W przypadku potrzeby obejmuje rodzinę wsparciem asystenta oraz pomocą finansową.

W przypadku zdiagnozowania pogłębiających się w rodzinie trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych pracownik socjalny powiadamia Sąd Rodzinny o występujących nieprawidłowościach w rodzinie. Pracownik socjalny po uzyskaniu

informacji o zagrożeniu życia i zdrowia dziecka niezwłocznie ją weryfikuje w środowisku.

W przypadku braku możliwości zapewnienia opieki przez najbliższą rodzinę i konieczności umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczej pracownik socjalny powiadamia Policję, Koordynatora i Kierownika Zespołu. Następnie nawiązuje kontakt z pracownikiem Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka celem wskazania placówki, w której zostanie umieszczone dziecko. Sporządza niezwłocznie pismo do Sądu Rodzinnego informujące o podejmowanych czynnościach. Podczas pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej pracownik socjalny prowadzi pracę socjalną z rodziną biologiczną w celu ewentualnego powrotu dziecka do domu rodzinnego.

Zarządzeniem Nr 2/2021 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 26 stycznia 2021 roku wprowadzono zasady realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

Zgodnie z nimi po przekazaniu przez podmioty zewnętrzne formularza „Niebieska Karta–A”, Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie powołuje grupę roboczą, wyznacza termin pierwszego spotkania, nie później niż w ciągu miesiąca od daty powołania grupy. Dokumentację niezwłocznie przekazuje do realizacji właściwemu rzeczowo pracownikowi socjalnemu sekcji ds. przeciwdziałania przemocy. Pracownik socjalny sekcji po zapoznaniu się z otrzymaną dokumentacją zobowiązany jest, przed posiedzeniem grupy roboczej, lecz nie później niż w terminie 14 dni roboczych, dokonać wstępnego rozeznania sytuacji w rodzinie, w której istnieje podejrzenie występowania przemocy. W przypadku braku możliwości przeprowadzenia wstępnego rozeznania sytuacji w rodzinie (m.in. z powodu nieobecności rodziny w miejscu zamieszkania, braku zgody rodziny na udzielenie informacji pracownikowi socjalnemu), pracownik sporządza notatkę służbową z podjętych czynności.

Pracownicy socjalni sekcji ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie odpowiadają za organizację posiedzenia grupy roboczej. Mają obowiązek uczestniczyć w posiedzeniach grupy roboczej i posiadać wiedzę na temat sytuacji danej rodziny. Pracownicy sekcji uczestniczą w posiedzeniach grup roboczych. Przebieg posiedzeń jest dokumentowany. Każdy pracownik odpowiada za zebranie niezbędnej dokumentacji. Członkowie grup roboczych przekazują pracownikom socjalnym sekcji pisemne informacje na temat podjętych działań w rodzinie objętej procedurą

wynikających z indywidualnego planu pomocy. Decyzja o zakończeniu procedury musi zostać podjęta jednogłośnie przez członków grupy roboczej, a następnie całość dokumentacji wraz z oryginałem protokołu kończącego procedurę przekazana do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, który zatwierdza zakończenie procedury.

Pracownicy socjalni systematycznie podnoszą swoje kompetencje i umiejętności w zakresie rozpoznawania przemocy domowej i pomocy ofiarom przemocy poprzez uczestnictwo w szkoleniach z zakresu:

- Przemoc wobec dzieci – rozpoznawanie, przeciwdziałanie, interwencja;
- Budowa i praktyka pracy zespołu interdyscyplinarnego;
- Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
- Interwencja kryzysowa, jako procedura pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

Niezmiernie istotna jest współpraca i przepływ informacji pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomaganiem ofiarom przemocy domowej. Pracownicy socjalni systematycznie współpracują z Policją, Strażą Miejską, pedagogami szkolnymi, kuratorami sądowymi, lekarzami oraz pielęgniarkami środowiskowymi.

Ofiarom przemocy domowej udzielana jest natychmiastowa, specjalistyczna pomoc psychologiczna, a w zależności od potrzeb, poradnictwo socjalne lub prawne w Ośrodku Interwencji Kryzysowej działającym przy Ośrodku. W sytuacjach uzasadnionych udzielane jest wsparcie w postaci schronienia.

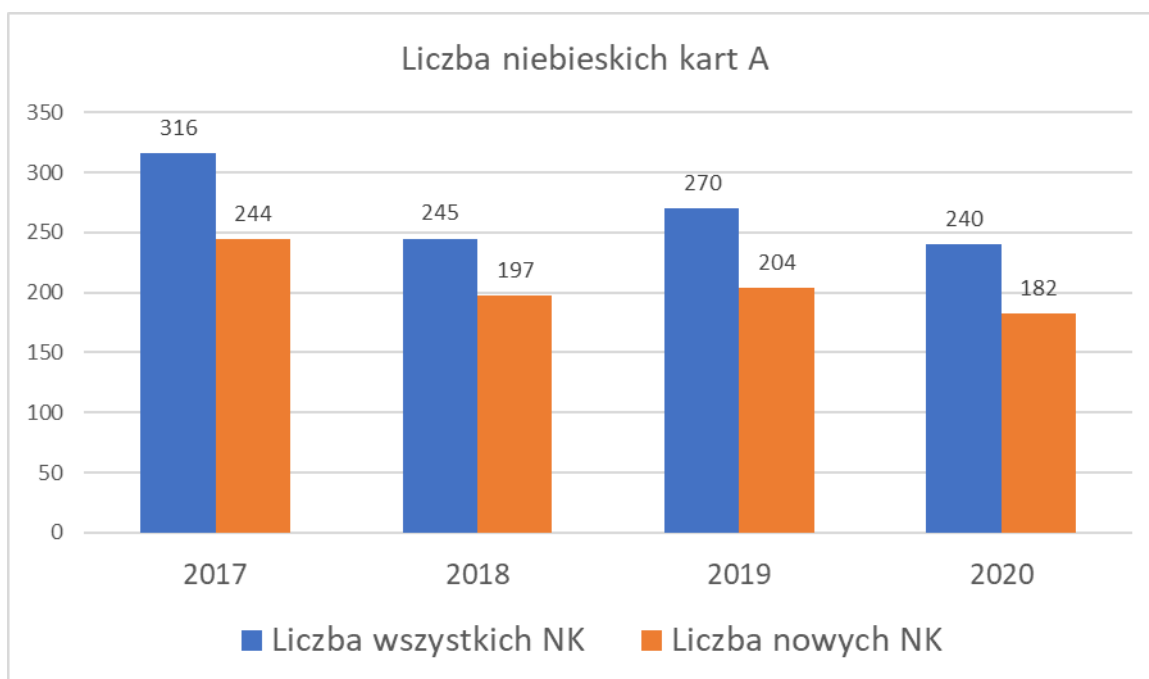
Podejmuje działania w celu rozszerzenia działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej m.in. poprzez aktywne włączanie się do akcji organizowanej przez Ministerstwo Sprawiedliwości pod nazwą „Tydzień Pomocy Ofiarom Przestępstw”.

SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE MIASTA PIOTRKÓW TRYBUNALSKI

Przemoc w rodzinie wiąże się z lękiem ofiar i świadków przed ujawnianiem takich przypadków. W związku z powyższym uzyskane dane mogą nie w pełni odzwierciedlać rzeczywistą skalę zjawiska.

Nadal wiele przypadków przemocy w rodzinie nie jest zgłaszanych organom ścigania, przede wszystkim z powodu wstydu oraz utrzymującego się braku wiary ofiar przemocy w skuteczność prawa i obowiązujących procedur, zbyt słabego (w stosunku do potrzeb) systemu wsparcia dla ofiar przemocy, jak również niewystarczającej świadomości społecznej dotyczącej tego rodzaju przestępstw. Liczba przypadków przemocy w rodzinie, uwidoczniiona w statystykach jest więc z pewnością znacznie mniejsza od faktycznej liczby takich przestępstw.

Wykres 1. Liczba Niebieskich Kart A w Piotrkowie Trybunalskim

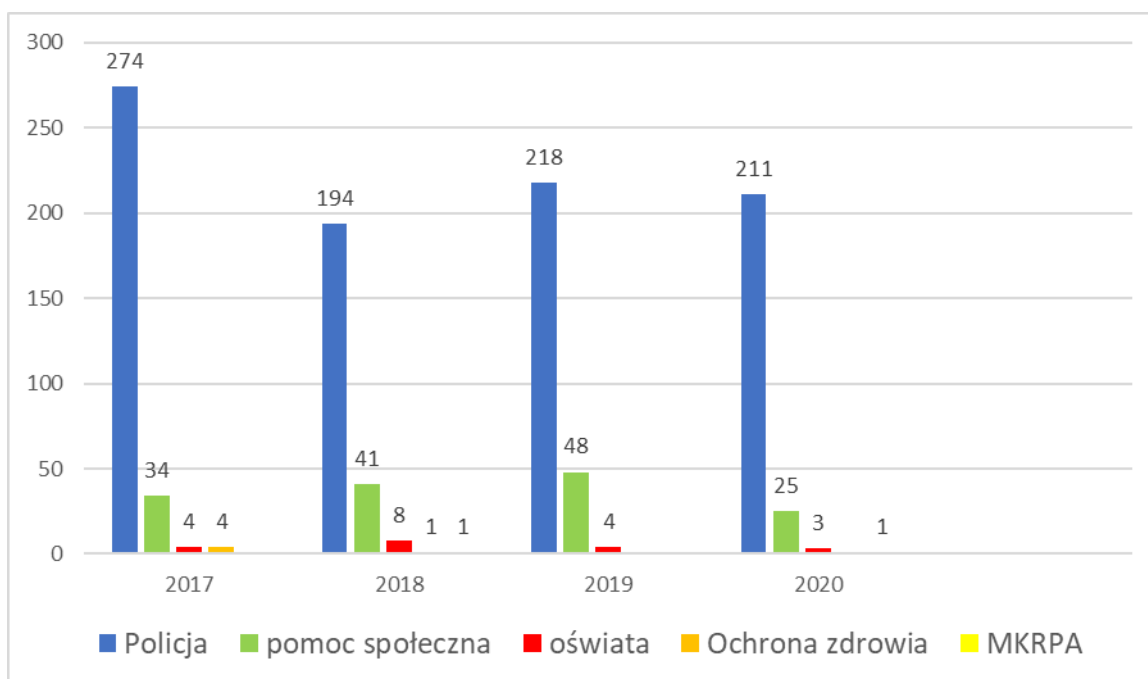

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Wykres nr 1 wskazuje na niewielki spadek NK A w latach 2018 – 2020 w porównaniu z rokiem 2017. Natomiast liczba założonych Niebieskich Kart A na przestrzeni trzech ostatnich lat utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie.

Z danych ogólnopolskich oraz lokalnych wynika, że najczęściej osoby doznające przemocy, bądź będące świadkami przemocy, najchętniej zwracają się po pomoc do Policji, a w dalszej kolejności do pracowników socjalnych ośrodka pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, pedagogów szkolnych, pielęgniarek środowiskowo – rodzinnych. Instytucją, która najczęściej wszczyna procedurę Niebieskiej Karty jest Policja, a potem kolejno ośrodek pomocy społecznej. Najmniej procedur wszczynane jest przez ochronę zdrowia i oświatę. W Piotrkowie Trybunalskim powyższe dane przedstawia wykres 2.

Wykres 2. Liczba NK A założonych przez poszczególne instytucje

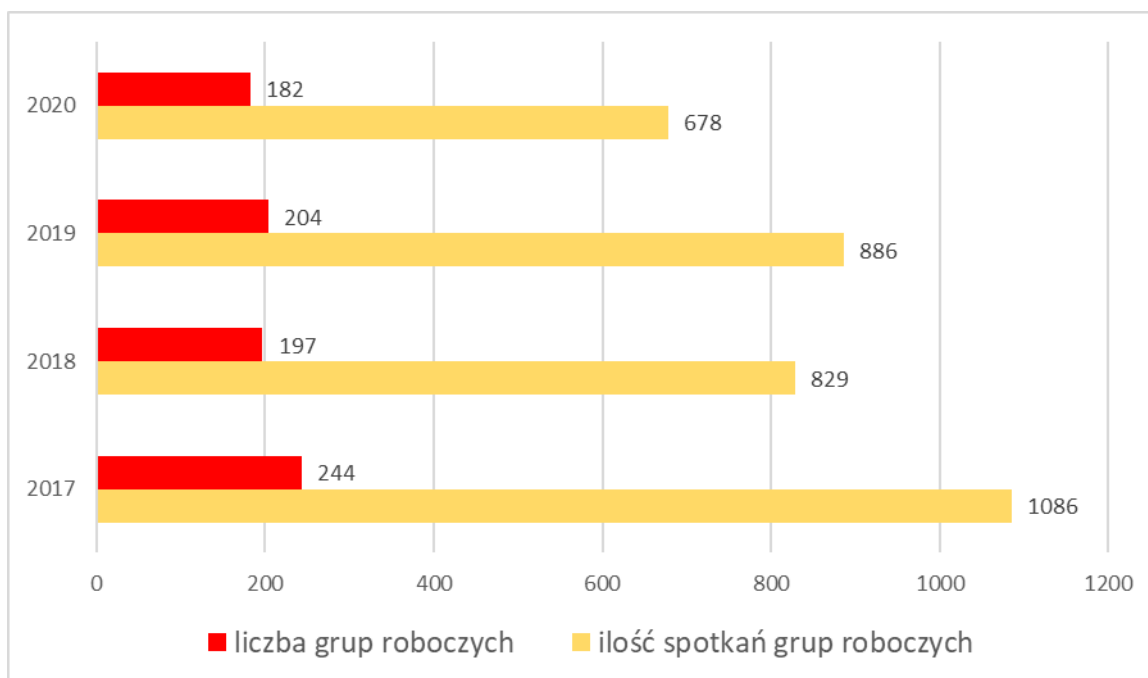

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Analizując zebrane dane należy stwierdzić, że najwięcej procedur wszczynanych jest przez Policję (80%-88% wszystkich wszczynanych procedur). Na przestrzeni 3 ostatnich lat liczba wszczynanych procedur przez Policję utrzymuje się na podobnym poziomie. Na drugim miejscu pod względem zakładanych Niebieskich Kart A znajduje się pomoc społeczna (11% - 18% wszystkich wszczynanych procedur). Najmniej procedur NK w naszym mieście wszczynanych jest przez ochronę zdrowia i przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wykres 3. Liczba grup roboczych i spotkań grup roboczych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Powyższe dane wskazują na nieznaczny spadek w 2020r. liczby grup roboczych i ilości spotkań grup roboczych. Powyższe spowodowane mogło być panującą w kraju i na świecie epidemią Covid-19. Natomiast w latach 2018 – 2019 liczba grup roboczych utrzymywała się na podobnym poziomie. W 2017 roku większa liczba grup roboczych wynikała z większej ilości wszczętych procedur. W odniesieniu do częstotliwości spotkań z powyższych danych wynika, iż na przestrzeni ostatnich lat grupy spotykały się średnio 4 razy w sprawie jednej rodziny, co może świadczyć o potrzebie kontaktu z rodziną, jak również z innymi specjalistami wchodzącymi w skład grupy roboczej.

Tabela 1. Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie stosowania przemocy w mieście Piotrków Trybunalski

	2018	2019	2020
Liczba osób wobec których istnieje podejrzenie stosowania przemocy ogółem ¹	349	533	472
w tym: kobiety	197	258	234
w tym: mężczyźni	33	24	57
dzieci	119	251	181

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

W tabeli nr 1 ujęto liczbę osób, wobec których istnieje podejrzenie stosowania przemocy wg wszczętych procedur Niebieskie Karty. Z powyższych danych wynika, iż liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie stosowania przemocy wzrosła w porównaniu z rokiem 2018. Z analizy danych wynika, iż liczba kobiet, wobec których istnieje podejrzenie stosowania przemocy nieznacznie spadła, natomiast wzrosła liczba mężczyzn z 33 w 2018 roku do 57 w roku 2020. Ponadto w porównaniu z rokiem 2018 zaobserwowano wzrost liczby dzieci wobec których istnieje podejrzenie stosowania przemocy (34% ogółu ofiar w 2018 r., 47% w 2019 r. i 38% w 2020 r.). Jednak nadal największą grupę ofiar przemocy stanowią kobiety (56% -2018 r.; 49% - 2019 r., 50% - 2020 r.).

Tabela 2. Liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej w mieście Piotrków Trybunalski

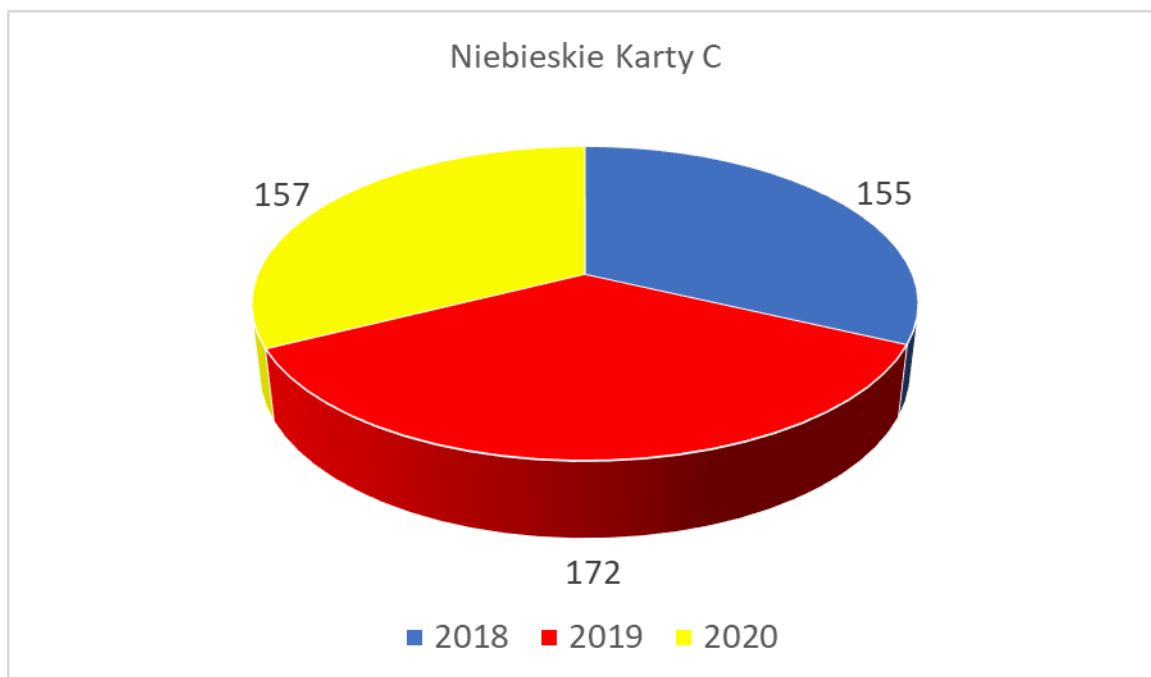
	2018	2019	2020
Liczba sprawców przemocy domowej ogółem	239	275	282
w tym: kobiety	36	44	38
w tym: mężczyźni	203	231	244

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

¹ Nie dotyczy osób w rodzinie

Na podstawie tabeli nr 2 można zauważyć wzrost liczby osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej. Wśród nich nadal największą grupę stanowią mężczyźni, bo aż 85% w 2018 r., 84% w 2019 r. i 87% w 2020 r.

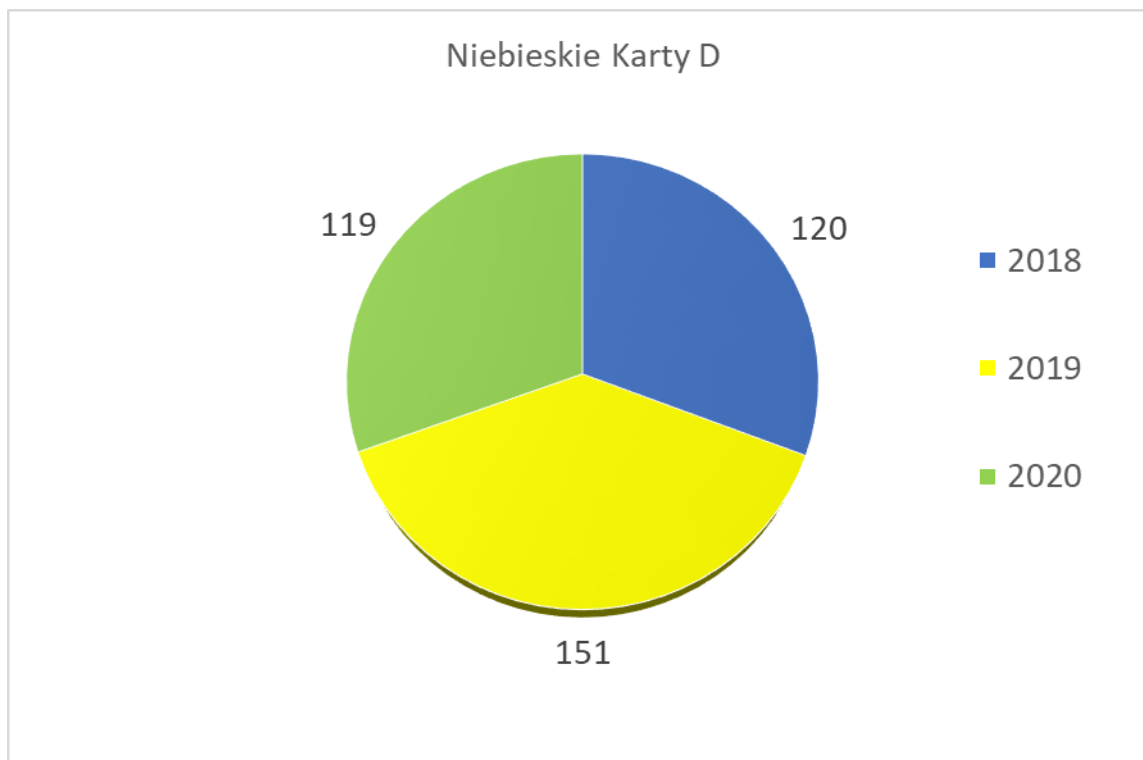
Wykres 4. Liczba Niebieskich Kart C

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Z powyższego wykresu wynika, iż liczba wypełnionych Niebieskich Kart C znajduje się na podobnym poziomie.

Wykres 5. Liczba Niebieskich Kart D

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Wykres 5 obrazuje liczbę wypełnionych Niebieskich Kart D (z osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy). W porównaniu z liczbą wypełnionych Niebieskich Kart C widać, iż Kart D jest mniej (w 2018 r. o 35 kart, w 2019 r. o 21 kart, i w 2020 r. o 38). Powyższe może wynikać z faktu, iż z osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy jest trudniejszy kontakt, bowiem nie zawsze stawiają się na wezwania grup roboczych.

Przemoc domowa w opinii mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego

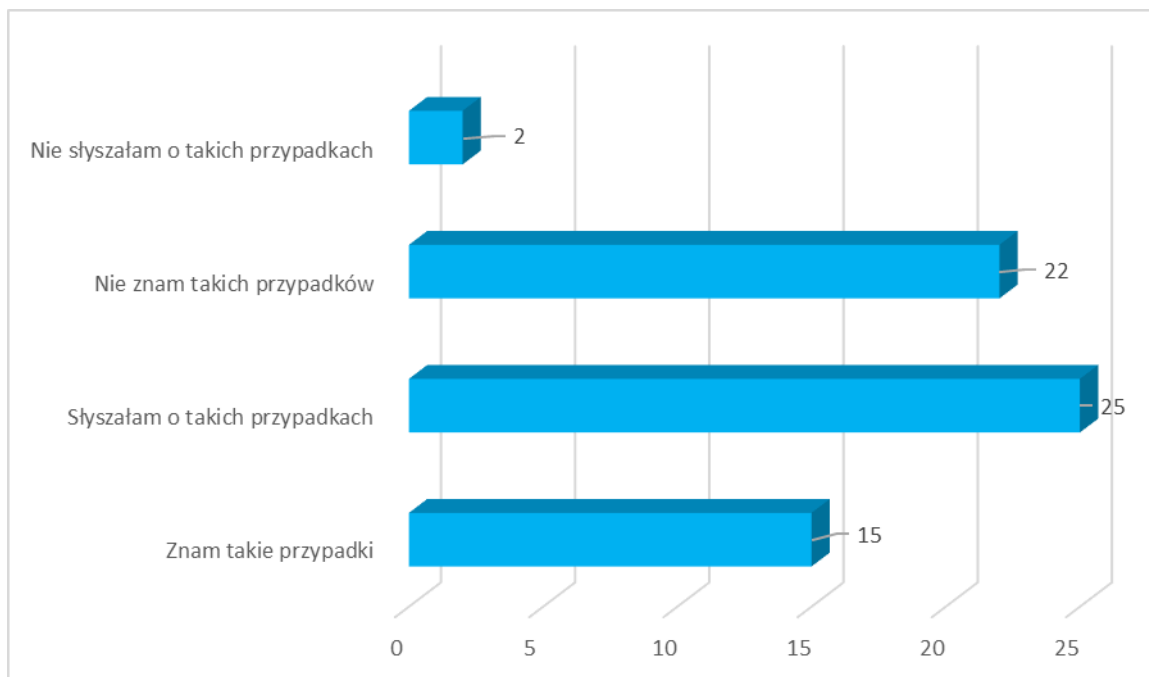
Jak wynika z „Ogólnopolskiej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie”, według Polaków, przemoc w rodzinie jest zjawiskiem stosunkowo częstym. W opinii ankietowanych najbardziej rozpowszechniona jest przemoc psychiczna. 9% osób (a więc co jedenasta) sądzi, że dotyczy niemal każdego gospodarstwa domowego, a kolejne 25% jest zdania, że dotyczy dużej części tj. ponad połowy. Z drugiej strony, co dziesiąta osoba uważa, że to zjawisko, które występuje bardzo rzadko (8%) lub wcale (2%). Jeśli chodzi o przemoc fizyczną, to - jako zjawisko co najmniej częste - postrzega ją 24% badanych, a jako bardzo rzadkie lub w ogóle nie występujące - 15%.

W związku z pracami nad Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Piotrkowa Trybunalskiego na lata 2021 – 2030 przygotowano ankietę dla mieszkańców miasta celem poznania ich opinii na temat warunków życia w mieście oraz najważniejszych problemów społecznych, a także wyznaczenia kierunków działań samorządu w sferze społecznej. Ankieta skierowana była do pełnoletnich mieszkańców miasta Piotrkowa Trybunalskiego. Łącznie wypełnione zostały 64 ankiety. Wszystkie zakwalifikowano do badania.

Ankieta dla mieszkańców zawierała 22 pytania oraz metryczkę, tj. dane o grupie poddanej badaniu. Autorzy ankiety sformułowali 20 pytań zamkniętych oraz 1 pytanie otwarte. Zakres badania ankietowego obejmował zagadnienia dotyczące sfery społecznej, m.in. problemów społecznych, uzależnień, przemocy w rodzinie, bezpieczeństwa, niepełnosprawności, problemów osób starszych, rodzin z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi, bezrobocia, bezdomności, warunków życia w mieście i dostępu do placówek opieki zdrowotnej.

W badaniu wzięło udział 48 kobiet oraz 14 mężczyzn. Dużą grupę respondentów stanowiły osoby deklarujące wykształcenie wyższe oraz średnie. Ponadto, istotny jest duży udział w badaniu sfery budżetowej. Z punktu widzenia grup wiekowych znaczną część stanowiły osoby w wieku 26-40 lat i 41 – 59 lat. Grupy, które w badaniu miały swoją niską reprezentację to osoby w wieku 18-25 lat oraz powyżej 60 roku życia, a także osoby prowadzące gospodarstwa rolne, emeryci, renciści, uczniowie oraz studenci. Pytanie 5 ankiety brzmiało: Czy w Pana/Pani najbliższym otoczeniu występuje zjawisko przemocy? Uzyskane odpowiedzi przedstawia wykres nr 6.

Wykres 6. Zjawisko przemocy wg mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Aż 25 osób (39%) słyszało o przypadkach przemocy, jednak duża liczba respondentów nie zna takich przypadków – 22 osoby (34%). Z kolei 15 osób odpowiedziało, iż zna takie przypadki (23%). Natomiast tylko dwie osoby wskazały, iż nie słyszały o takich przypadkach. Z uwagi na fakt, iż ponad połowa respondentów stwierdziła, iż zna lub słyszała o takich przypadkach należy uznać, że zjawisko przemocy w naszym mieście jest znaczącym problemem.

Kolejne pytanie brzmiało: „Jakie działania byłyby najskuteczniejsze wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie?” Dane na ten temat zawiera tabela nr 3.

Tabela 3. Najskuteczniejsze działania według mieszkańców wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie

Działania	Ilość odpowiedzi	%
Zwiększenie dostępności do poradnictwa prawnego, socjalnego, terapeutycznego	13	20,5
Umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia	1	1,5
Organizowanie ogólnodostępnych akcji społecznych	2	3
Tworzenie placówek specjalizujących się w pomocy osobom doświadczającym przemocy	9	14
Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy	17	27
Leczenie uzależnień	3	4,5
Izolowanie osób stosujących przemoc w rodzinie	16	25
Inne	3	4,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Zdaniem mieszkańców bardzo ważne jest zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy (17 osób, tj. 27%) oraz izolowanie osób stosujących przemoc w rodzinie (16 osób, tj. 25%). Z kolei 13 osób (20,5%) wskazało na konieczność zwiększenia dostępności do poradnictwa prawnego, socjalnego i terapeutycznego. Natomiast respondenci nie widzą potrzeby uczestnictwa osób doświadczających przemocy w rodzinie w grupach wsparcia – taką odpowiedź wybrała jedynie jedna osoba (1,5%).

Biorąc pod uwagę powyższe analizy należy stwierdzić, iż problem przemocy domowej w Piotrkowie Trybunalskim jest problemem znaczącym i należy podejmować wszelkie działania mające na celu tworzenie warunków do bardziej skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zasady działania Programu

W zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy, stosującym przemoc oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie Program oparty jest na zasadach:

1. wzajemnej współpracy i współdziałania organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych (zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej), a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnym następstwom;
2. jawności działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby;
3. szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich prawa do wychowania się w rodzinie, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

Założenia Programu

Podstawowym założeniem programu „Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” jest tworzenie zintegrowanego systemu pomocy ofiarom oraz ich rodzinom, dążenie do scalenia rozproszonych dotąd działań instytucji tak, aby powstały koalicje na rzecz przeciwdziałania przemocy, skupiające specjalistów z różnych dziedzin, kompetencyjnie i emocjonalnie gotowych do udzielenia pomocy osobom dotkniętym przemocą. Żaden pojedynczy specjalista, ani instytucja nie jest w stanie zareagować w sposób kompleksowy na każde zawiadomienie o znęcaniu się nad członkiem rodziny. Obecnie przyjmuje się, że najlepszą odpowiedzią na wyzwanie, jakim jest interwencja w przemocy domowej oraz pomoc ofiarom przemocy, jest działanie lokalnych zespołów interdyscyplinarnych.

Przemoc w rodzinie jest szczególnie drastycznym problemem w naszym kraju. Sprzyja jej bierność obywateli i bezsilność służb publicznych. „Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla Miasta Piotrków Trybunalski” opiera się m.in. na **Polskiej Deklaracji w Sprawie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, która głosi:**

1. Każdy człowiek ma prawo do życia w środowisku rodzinnym wolnym od przemocy, która jest naruszeniem praw i dóbr osobistych;
2. Człowiek doświadczający przemocy nie może być za nią obwiniany;
3. Dzieci i młodzież mają prawo do wzrastania w bezpiecznym środowisku wolnym od przemocy, a obowiązkiem dorosłych jest im to zapewnić;
4. Każdy człowiek doświadczający przemocy ma prawo do pomocy prawnej, socjalnej, psychologicznej i medycznej, bez naruszania jego godności osobistej;
5. Każdy człowiek ma prawo do wiedzy potrzebnej do radzenia sobie z przemocą;
6. Każdy człowiek ma prawo do przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
7. Każdy człowiek ma obowiązek udzielania pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

Powyższa Deklaracja została przyjęta w grudniu 1995 roku na II Ogólnopolskiej Konferencji na temat Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 ze zm.).
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. Nr 209 poz. 1245).
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.),
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050),
6. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Analiza SWOT

Nazwa **SWOT** jest akronimem słów **S**trengths (mocne strony), **W**eaknesses (słabe strony), **O**pportunities (szanse w otoczeniu), **T**hreats (zagrożenia w otoczeniu).

Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed instytucją. Jest ona oparta na schemacie klasyfikacji dzielącym wszystkie czynniki mające wpływ na bieżącą i przyszłą pozycję organizacji, na:

- zewnętrzne w stosunku do instytucji i mające charakter uwarunkowań wewnętrznych,
- wywierające negatywny wpływ na instytucję i mające wpływ pozytywny.

Ze skrzyżowania tych dwóch podziałów powstają cztery kategorie czynników:

Wewnętrzne pozytywne – mocne strony, czyli atuty instytucji. Mocne strony, to walory instytucji, które w pozytywny sposób ją wyróżniają.

Wewnętrzne negatywne – słabe strony. Słabe strony, to konsekwencja ograniczeń zasobów i niedostatecznych kwalifikacji.

Zewnętrzne pozytywne – szanse. Szanse to zjawiska i tendencje w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane stają się impulsem rozwoju oraz osłabiają zagrożenia.

Zewnętrzne negatywne – zagrożenia. Zagrożenia to wszystkie czynniki, które są postrzegane jako bariery dla rozwoju, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Istnienie zagrożeń ma destrukcyjny wpływ na rozwój instytucji lub powodzenie inwestycji. Jednocześnie nie pozwala na pełne wykorzystanie szans i mocnych stron.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY	SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ○ gotowość do współpracy instytucji; ○ znajomość zagrożeń wynikających z patologii; ○ istniejące zaplecze instytucjonalne; ○ istnienie sprawdzonych procedur - działalność grup roboczych; ○ odpowiedzialność osobista i zaangażowanie pracowników instytucji; ○ stale doskonaląca swoje umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny; ○ stosowanie procedury „Niebieskiej Karty”; 	<ul style="list-style-type: none"> ○ niepełna diagnoza potrzeb w zakresie problemu przemocy domowej; ○ brak wystarczających środków finansowych na zatrudnienie w pełnym wymiarze specjalistów pracujących z osobami uwikłanymi w przemoc; ○ brak możliwości „nakazania sprawcy udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie; ○ duża rotacja kadr w służbach interwencyjnych; ○ wypalenie zawodowe części kadry instytucji przeciwdziałających przemocy domowej, wywołane m.in. nadmiarem obowiązków zawodowych, przeżywaniem silnych emocji w kontakcie z problemem przemocy; 	<ul style="list-style-type: none"> ○ włączanie się w kampanie przeciw przemocy domowej przedstawicieli władz samorządowych, organizacji pozarządowych, Kościoła, itp.; ○ wzrost świadomości zarówno wśród kadr instytucji, jak i społeczności lokalnej w kwestii działań nakierowanych na przeciwdziałanie przemocy, w tym przemocy domowej; ○ akceptacja społeczna dla działań podejmowanych na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie; ○ możliwość pozyskiwania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych (UE, MPiPS, itp.); 	<ul style="list-style-type: none"> ○ poczucie bezradności i bierność rodzin w rozwiązywaniu problemów; ○ negatywne wzorce zachowań społecznych; ○ istniejące w społeczeństwie przekonania i stereotypy dot. przemocy; ○ poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc;

Cele i zadania Programu

CELEM PROGRAMU JEST TWORZENIE WARUNKÓW DO BARDZIEJ SKUTECZNEGO PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

I. EDUKACJA I PROFILAKTYKA

	<u>Cel główny</u>	<u>Zadania:</u>	<u>Wskaźniki:</u>	<u>Realizator</u>	<u>Termin realizacji</u>
1	Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy.	<p>Organizacja kampanii edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie;</p> <p>Rozpropagowanie ulotek, informatorów, broszur dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie;</p> <p>Popularyzowanie w środowisku i w mediach tematyki związanej z zapobieganiem i skutkami przemocy domowej;</p>	<p>- ilość zorganizowanych kampanii;</p> <p>- ilość ulotek, informatorów, itp.;</p> <p>- ilość audycji radiowych, programów telewizyjnych, artykułów w prasie lokalnej;</p>	MKRPA; KMP; MOPR i placówki pomocy społ.; Areszt Śledczy; Organizacje pozarządowe i kościelne;	2021 - 2030
2.	Poszerzanie wiedzy dotyczącej zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z tym problemem wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych.	Prowadzenie badań ankietowych wśród młodzieży i dzieci na temat zjawiska przemocy w rodzinie i agresji rówieśniczej oraz monitorowanie w/w zjawiska;	<p>- ilość przeprowadzonych ankiet;</p> <p>- liczba dzieci i młodzieży objętej badaniami;</p>	Referat Edukacji UM; MKRPA; KMP MOPR i placówki pomocy społ.; Organizacje	2021 - 2030

		<p>Organizacja spotkań i pogadań dla dzieci i młodzieży,</p> <p>Realizacja programów ukierunkowanych na rozwój umiejętności wychowawczych rodziców;</p> <p>Prowadzenie warsztatów dla kobiet i mężczyzn na temat asertywności, poczucia własnej wartości, rozwiązywania konfliktów bez przemocy;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ilość przeprowadzonych spotkań, pogadań - liczba dzieci i młodzieży biorącej udział w spotkaniach i pogadankach; - ilość opracowanych i wdrożonych programów; - liczba uczestników programów; - ilość zorganizowanych spotkań; - liczba osób biorących udział w warsztatach; 	<p>pozarządowe i kościelne;</p>	
3.	<p>Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.</p>	<p>Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, udział w debatach, konferencjach tematycznych;</p> <p>Organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami różnych instytucji wchodzących w skład lokalnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ilość szkoleń dla pracowników zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy; - liczba uczestników spotkań, szkoleń, konferencji, debat itd.; - ilość zorganizowanych spotkań; - liczba uczestników spotkań; 	<p>MKRPA; MOPR i placówki pomocy społ.; Areszt Śledczy; KMP; Straż Miejska; Ochrona zdrowia; Sąd, Prokuratura;</p>	2021 - 2030

		<p>systemu przeciwdziałania przemocy;</p> <p>Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników poprzez zdobywanie specjalizacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, m.in. w Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;</p>	<p>- liczba osób, które podniosły swoje kwalifikacje zawodowe;</p>		
4.	<p>Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy.</p>	<p>Prowadzenie diagnozy potrzeb oraz oceny istniejących zasobów systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta;</p> <p>Organizacja wypoczynku letniego z realizacją programów profilaktycznych;</p>	<p>- częstotliwość uaktualniania oceny istniejących zasobów;</p> <p>- liczba uczestników wypoczynku letniego;</p>	<p>MKRPA; KMP; MOPR i placówki pomocy społ.; Sąd; Prokuratura; Ochrona zdrowia; Referat Edukacji UM; Organizacje pozarządowe i kościelne;</p>	2021 - 2030

II. INTERWENCJA

	<u>Cel główny</u>	<u>Zadania:</u>	<u>Wskaźniki:</u>	<u>Realizator</u>	<u>Termin realizacji</u>
<u>5.</u>	Monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie.	Działania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w odniesieniu do potrzeb rodziny z problemem przemocy;	- ilość wszczętych procedur; - ilość grup roboczych; - ilość spotkań grup roboczych; - ilość zakończonych procedur;	MKRPA; KMP; MOPR i placówki pomocy społ.; Sąd; Prokuratura; Ochrona zdrowia; Referat Edukacji UM; Organizacje pozarządowe i kościelne;	2021 - 2030
<u>6.</u>	Zapewnienie możliwości profesjonalnego wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy.	Umożliwianie osobom doświadczającym przemocy (dorosłym, młodzieży i dzieciom) korzystania z profesjonalnej pomocy medycznej, psychologicznej, duchowej, socjalnej i prawnej mającej na celu pomoc doraźną oraz pomoc w uwolnieniu się z sytuacji	- ilość porad udzielonych ofiarom przemocy; - ilość zaświadczeń lekarskich wydanych osobom pokrzywdzonym;	MKRPA; KMP; MOPR i placówki pomocy społ.; Sąd; Prokuratura; Ochrona zdrowia; Referat Edukacji UM; Areszt Śledczy; Organizacje	2021 - 2030

	<p>przemocy;</p> <p>Praca socjalna z osobami doznającymi przemocy;</p> <p>Organizowanie grup wsparcia dla ofiar przemocy;</p> <p>Interwencyjne zabezpieczenie dzieci;</p> <p>Realizacja programu edukacyjno – korekcyjnego dla sprawców przemocy domowej;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób objętych pracą socjalną; - ilość zorganizowanych grup wsparcia; - liczba uczestników grup wsparcia; - liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych w wyniku interwencji; - ilość zorganizowanych programów; - liczba uczestników programu; 	<p>pozarządowe i kościelne;</p>	
--	---	--	---------------------------------	--

Przewidywane efekty realizacji Programu

Poprzez realizację celów programu zakłada się osiągnięcie następujących rezultatów:

- zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie;
- podniesienie poziomu wiedzy dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przyczyn i skutków stosowania przemocy w rodzinie;
- promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy;
- podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie;
- zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom doświadczającym przemocy.

Realizatorzy Programu

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2030 dla Miasta Piotrków Trybunalski będzie realizowany m.in. przez instytucje i organizacje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tj:

- Referat Edukacji Urzędu Miasta;
- Referat Spraw Społecznych Urzędu Miasta;
- Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Komendę Miejską Policji;
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie i placówki pomocy społecznej;
- Prokuraturę;
- Straż Miejską;
- Areszt Śledczy;
- Placówki służby zdrowia;
- Organizacje pozarządowe i kościelne.

Finansowanie Programu

Finansowanie Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2030 odbywać się będzie ze środków budżetu Miasta, w ramach realizacji bieżących zadań budżetowych poszczególnych komórek i jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta Piotrkowa Trybunalskiego zaplanowanych na dany rok. Ponadto program finansowany będzie z dotacji uzyskanych z budżetu państwa i państwowych funduszy celowych, środków pozabudżetowych pozyskanych jako dotacje i granty na realizację projektów finansowanych z funduszy europejskich oraz w ramach własnych środków posiadanych przez organizacje pozarządowe realizujące zadania programu i innych.

Monitoring i ewaluacja

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie opracowany na lata 2021-2030 dla Miasta Piotrkowa Trybunalskiego zakłada ciągłość w realizacji wytyczonych kierunków działań, a także otwartość na propozycje nowych rozwiązań, wynikających z bieżących potrzeb.

Za realizację programu, koordynację przedsięwzięć na rzecz osób doświadczających przemocy, sygnalizowanie konieczności wprowadzania zmian do przyjętego dokumentu oraz informowanie o problemach w realizacji zadań odpowiadać będzie Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

Monitorowanie programu będzie prowadził Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego we współpracy z Dyrektorem Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim na podstawie zebranych informacji, przekazywanych przez jednostki uczestniczące w realizacji programu. Program będzie monitorowany oraz ewaluowany corocznie w formie rocznego sprawozdania.

Podsumowanie

W codziennej działalności, związanej z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie niewątpliwie pomagają istniejące już w Piotrkowie Trybunalskim zaplecze instytucjonalne. Jest ono konsekwentnie od lat rozbudowywane. Istnieje natomiast konieczność zbudowania w naszym mieście trwałego i spójnego lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W tym celu opracowano Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Piotrkowa Trybunalskiego na kolejne lata. Pozwoli to na zintegrowanie działań i kompetencji wielu służb, zwiększenie profesjonalizmu kadry i w rezultacie zmniejszenie skali zjawiska przemocy w naszym mieście.

Z przeprowadzonej diagnozy sytuacji wynika, iż istniejący system wsparcia wymaga modyfikacji i dostosowywania do zmian np. ustawodawczych. Potwierdza się fakt, że osoby pokrzywdzone potrzebują indywidualnego, długotrwałego kontaktu. Istotne dla nich jest uzyskanie wsparcia - w tym środowiskowego - w całym procesie wychodzenia z trudnej sytuacji życiowej. Równie ważne jest podejmowanie pracy ze sprawcami przemocy w rodzinie. Z wiedzy pochodzącej od osób doznających przemocy, wynika, że sprawcy, wchodząc w kolejne związki nadal stosują przemoc wobec partnerek. Dlatego edukacja i terapia osób stosujących przemoc, której celem jest doprowadzenie do zatrzymania przemocy i zmiany zachowań jest społecznie bardzo pożądana.

Niezwykle istotne jest także objęcie profesjonalną pomocą świadków przemocy w rodzinie, którymi głównie są dzieci. Istnieje bowiem duże prawdopodobieństwo powielania przez nie negatywnych wzorców zachowań przemocowych.

Praca z osobami doznającymi przemocy, nawet dla profesjonalnej kadry jest bardzo trudna i wyczerpująca psychicznie. Wymaga uwzględnienia stopnia „zniewolenia” ofiary oraz dostosowania tempa pracy do jej gotowości do zmiany. Osoby pracujące z tak trudnymi problemami powinny także być objęte systematycznym szkoleniem i pomocą psychologiczną. Ważnym elementem w procesie pomagania osobom pokrzywdzonym w wyniku przemocy domowej, jest także współpraca z innymi służbami i instytucjami - sojusznikami osób pokrzywdzonych, m.in. poprzez Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze.

Przy opracowaniu programu, dokonano wszechstronnej oceny zewnętrznych i wewnętrznych czynników określających kondycję bieżącą i potencjał rozwojowy w kontekście przewidywanych szans i zagrożeń występujących w otoczeniu, stosując analizę SWOT.

Źródłem finansowania zadań Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Piotrkowa Trybunalskiego będą środki finansowe z budżetu Miasta oraz środki pozyskiwane z innych źródeł, jak również środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji zadań programu.

Sprawne funkcjonowanie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie zakłada koordynację i spójność działań, w tym dobry przepływ informacji między partnerami – jednostkami pomocy społecznej, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, Policją, instytucjami oświaty, organizacjami pozarządowymi i innymi zajmującymi się przemocą w rodzinie.

Pełna realizacja wyznaczonych celów jest uzależniona od stopnia zaangażowania tych podmiotów w stworzenie systemu umożliwiającego rodzinie uzyskanie specjalistycznego wsparcia i niezbędnej pomocy, by sama stała się niezależna, wydolna i zaradna.

Program został opracowany
w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie przez
starszego specjalistę pracy socjalnej
Panią Marzenę Rumińską – Filipek
pod nadzorem
Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
w Piotrkowie Trybunalskim
Pani Zofii Antoszczyk

Dodatkowo do Programu wniesiono propozycje zgłoszone przez instytucje i organizacje wchodzące w skład Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim.